

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 44/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om finansiering av skogsbruk och till lag om ändring av inkomstskattelagen

Till jord- och skogsbruksutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 oktober 2006 en proposition med förslag till lag om finansiering av skogsbruk och till lag om ändring av inkomstskattelagen (RP 177/2006 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning och bestämde samtidigt att miljöutskottet ska lämna utlåtande om ärendet till jord- och skogsbruksutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- biträdande avdelningschef Pentti Lähteenoja, jord- och skogsbruksministeriet
- miljöråd Seppo Vuolanto, miljöministeriet
- vice skogsdirektör Timo Nyrhinen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- skogsexpert Harri Hölttä, Finlands naturskyddsförbund rf
- skyddsdirektör Jari Luukkonen, WWF Finland.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från Skogsforskningsinstitutet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ny lag om finansiering av skogsbruk. I lagen ska föreskrivas om grunder och allmänna villkor för att bevilja stöd för skogsbruk. Avsikten med propositionen är att harmonisera bestämmelserna med grundlagen, göra stöden effektivare, förtydliga och förenkla stödvillkoren och införa en lättare stödadministration.

De viktigaste ändringarna hänför sig till stödet för vård av ungskog och istandsättningsdikning i den gällande lagen. Stödet ska i högre grad

fokuseras på vård av plantbestånd. I stället för stöd för istandsättningsdikning föreslås stöd för vård av torvmarksskog. Genom stödet sporras markägaren till mera omfattande projekt för vård av torvmarksskog. Miljöstödet ska främja skogarnas mångfald.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2008. Dessutom föreslås att 53 § i inkomstskattelagen ändras.

Lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionens motivering och annan utredning finner utskottet propositionen behövlig och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande anmärkningar.

Det är motiverat med en total översyn av lagstiftningen om finansiering av skogsbruk eftersom bevarande av biodiversiteten och naturvård har fått allt högre prioritet inom hållbart skogsbruk vid sidan av en god vård av ekonomiskogarna. Dessutom har det skett en hel rad förändringar i skogsbrukets ekonomi som kräver anpassning. Det är helt rätt att prioritera effektiva stöd framför allt när det gäller vård av ungskogar och uttag av energived.

Föreslagna 4 kap. är av största vikt för skyddet av skogarnas mångfald. Det omfattar bestämmelser om miljöstöd, vård- och användningsplaner som främjar skyddet av biodiversiteten och projekt för vård av skogsnaturen. Stöd för skogarnas biologiska mångfald beviljas i form av miljöstöd eller stöd för projekt för vård av skogsnaturen. Enligt 16 § om miljöstöd kan miljöstöd beviljas för att uppfylla skyldigheten enligt 10 § 3 mom. i skogslagen, dvs. för vård och användning av livsmiljöer av särskild vikt för skogarnas mångfald på ett sätt som bevarar deras särdrag.

Reformen innebär att bestämmelsen i den gällande lagen slopas om att miljöstöd inte kan beviljas om skogens avkastning eller något annat ekonomiskt bortfall på grund av insatserna för att bevara mångfalden är obetydliga. Miljöstödet ska grunda sig på avverkningsvärdet minus självrisk. Enligt detaljmotiveringen minskar ändringen det administrativa arbetet, men den inverkar inte på storleken av ringa skada, som också enligt det nya räknesättet är omkring 4 procent av skogsavkastningen.

Enligt 18 § kan man få stöd för projekt för vård av skogsnaturen också när det gäller hygesbränning. Det är positivt om man vill bevara naturens mångfald, för med minskade skogsbränder har många organismer som är beroende av bränd ved blivit sällsynta.

I våra förhållanden är skogsmiljön viktig för att bevara biodiversiteten. Det nationella skogsprogrammet omfattar en framtidsöversikt¹ som lyfter fram den roll som förnybara skogar och skogssektorn överlag spelar för en hållbar utveckling. Avverkningsmöjligheterna ökar till 66—70 miljoner kubikmeter per år och det betyder omkring 10 miljoner kubikmeter mer virke för industrin än under de senaste åren. De riktiga skogstillgångarna medger också en utveckling av skyddet av skogarnas mångfald, naturturismen och rekreationsanvändningen av skogarna.

Utskottet uppmärksamgör jord- och skogsbruksutskottet på behovet av att säkra en adekvat totalfinansiering. De förnybara naturresurserna spelar en allt viktigare roll och därmed behövs det mer resurser för vård av skogarna och deras mångfald, infrastrukturen och forskning och utveckling inom skogsklustret. Enligt framtidsöversikten bör skogsägarna uppmuntras till skogsvårdsarbeten som är nödvändiga för skogarnas tillväxt och ökade användning. Jämfört med 2005 måste anslagen för vård och skogsförbättringsarbeten enligt beräkning ökas med 18 miljoner euro och anslagen för ökad användning av skogsenergi med 5 miljoner euro.

Behovet av finansiering ska bedömas med särskild hänsyn till de insatser som behövs för att bevara naturens mångfald. Många negativa fenomen bl.a. i vår skogsnatur har uppkommit över en längre period och verkar fortfarande med en viss eftersläpning, trots att skogsbruksmetoderna under de senaste decennierna har förändrats avsevärt. Miljöministeriets och jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområden måste tillförsäkras adekvata resurser för att bevara skogarnas mångfald. När de gamla naturskyddsprogrammen löper ut kring 2009 bör man särskilt se till att anslagen för att genomföra dem riktas om till förvärv av och ersättningar för

¹ Framtidsöversikt för skogssektorn — Skogsrådets riktlinjer för prioriteringar och mål inom skogssektorn. Jord- och skogsbruksministeriet 11/2006.

skogsområden. Jord- och skogsbruksministeriet måste få adekvata anslag för vård av skogsnaturen i ekonomiskogar och skyddsavtal för dem. Anslag bör också säkerställas för istandsättning och vård av skyddsområden i framtiden för att också privata skyddsområden i ökad grad ska kunna istandsättas och vårdas. Utskottet noterar att erfarenheterna av programmet för bevarande av mångfalden i skogarna i södra Finland (MET-SO) har varit positiva och att programmet bör få fortsätta och förbättras. Men besluten om fortsättning fattas först 2007. Därför är det beklagligt att de framtida besluten inte har kunnat vägas in i lagförslaget och att lagen kanske rätt snart måste ändras igen.

Vad gäller 12 § om vård av torvmarksskog är det viktigt att istandsättningsdikningens skadliga verkningar för vattendragen minimeras. Utskottet understryker att planen bör kompletteras med en separat plan för nödvändiga vattenvårdsåtgärder. Det är viktigt för att minska de skador som uppstår när fasta ämnen lösgör sig.

Det gäller att ta särskild hänsyn till klimatförändringen, som ger upphov till avsevärda förändringar i ekosystemen och artbeståndet. Arter måste kunna röra sig från en livsmiljö till en annan inom nätverket för att mångfalden ska beva-

ras. Det bästa sättet att förbereda sig för klimatförändringens konsekvenser för skogsbruket är att se till att ekonomiskogarna har en god återväxt, genetisk mångfald och god hälsa. I framtiden måste vi också fästa allt större avseende vid att reducera koldioxidutsläppen genom att ersätta fossila bränslen med skogsenergi och att binda upp kol i trävaruindustriprodukter och vid skogarnas betydelse som kolsänkor överlag. Skogsbrukets roll i klimatpolitiken bör behandlas grundligare än vad regeringen gör i sin proposition.

På de grunder som utskottet anfört ser utskottet helst att lagen fortfarande heter "Lag om finansiering av hållbart skogsbruk". Det skulle också falla sig naturligt och harmoniera med lagens syfte att 1 § kompletterades i analogi med lagens namn: "Syftet med denna lag är att främja god vård och användning av skogarna *samt bevarandet av deras biologiska mångfald*".

Utlåtande

Miljöutskottet anför

att jord- och skogsbruksutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 5 december 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänt
vordf. Oras Tynkkynen /gröna
medl. Susanna Haapoja /cent
Rakel Hiltunen /sd
Tuomo Hänninen /cent
Inkeri Kerola /cent
Kari Kärkkäinen /kd

Jouko Laxell /saml
Mikaela Nylander /sv
Heikki A. Ollila /saml
Eero Reijonen /cent
Säde Tahvanainen /sd
Unto Valpas /vänt
Ahti Vielma /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.